

T.B.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Sayı: 23707
Tarih: 27.01.2023

Türkiye Büyük Millet Meclisi -
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanlığı
Tarih: 27/01/2023 16:22
Sayı: E-120.10-1161714

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Halkın Demokrasi Partisi (HADEP) Silopi İlçe Başkanı Serdar Tanış ve parti yöneticilerinden Ebubekir Deniz, 25 Ocak 2001 tarihinde Silopi Jandarma Komutanlığı tarafından gelen arama ve Komutanlığa gelmeleri talebine karşılık ilgili yere gitmiş, 25 Ocak 2001 tarihinden bugüne kendilerinden bir daha haber alınamamıştır. “Zorla kaybettirme” olarak tanımlanan bu olayın üzerinden 22 yıl geçmesine rağmen hukuki anlamda herhangi bir ilerleme kaydedilmemiş şüpheli isimlere yönelik etkin soruşturmalar yürütülmemiştir. “Faili meçhuller” ve “zorla kaybettirmeler” Türkiye tarihinin “kara lekeleri” olarak önemini korumaktadır. Serdar Tanış ve Ebubekir Deniz’in akıbetinin ne olduğu halen ortaya konulmamıştır. Toplumsal barışın sağlanması, bu olayın faillerinin açığa çıkarılması, onarıcı adalet mekanizmalarının yerleşikleşmesi için Anayasa’nın 98’inci İç Tüzüğü’nün 104’üncü ve 105’inci maddeleri gereğince konu ile ilgili Meclis Araştırması açılması için gereğini arz ve teklif ederiz.

Hasan ÖZGÜNEŞ

Şırnak Milletvekili

GEREKÇE

Halkın Demokrasi Partisi (HADEP), 11 Mayıs 1994 tarihinde kurulmuş ve kapatılma kararının verildiği 2003 tarihine kadar baskı ve zor uygulamalarına rağmen siyasal yaşamda örgütlenmesine devam etmiştir. Bu örgütlenme mücadelesinin verildiği bölgelerden biri de Şırnak'ın Silopi ilçesidir. Serdar Tanış ve beraberindekiler Silopi' de, Şırnak İl Jandarma Alay Komutanı General Levent Ersöz ve Silopi İlçe Jandarma Karakol Komutanı Yüzbaşı Süleyman Can'ın tehditlerine ve "bölgede HADEP açılmaz, buna asla izin vermeyiz" şeklindeki vazgeçirme çabalarına rağmen, 3 Ocak 2001 tarihinde Silopi İlçe Teşkilatını kurmuş ve İlçe Başkanı Serdar Tanış seçilmiştir. Bu tarihten sonra Serdar Tanış ve ilçe yöneticilerine yönelik baskılar, ölüm tehditleri artarak devam etmiş, siyasi faaliyetlerine son vermelerine yönelik güvenlik birimleri tarafından sözlü ve fiziki tacize maruz kalmışlardır.

Serdar Tanış, söz konusu gelişmeler üzerine 9 Ocak 2001 tarihinde dönemin Cumhurbaşkanı Ahmet Necdet Sezer'e, İçişleri ve Adalet Bakanlığına başvuruda bulunarak can güvenliğinin sağlanması ve siyaset yapma hakkının engellenmemesine yönelik talepte bulunmuştur.

Tarih 25 Ocak 2001'i gösterdiğinde ise mavi bir Fiat otomobil kullanan üç kişi, Serdar Tanış'tan araca binmesini, kendisini Silopi Jandarma Komutanlığına götüreceklerini belirtmiş Tanış ise resmi bir çağrı olması durumunda Komutanlığa geleceğini bildirmiştir. Sonrasında Jandarma Komutanlığından gelen telefon ve talep üzerine Serdar Tanış ile ilçe yöneticisi Ebubekir Deniz, Şırnak Jandarma Komutanlığına gitmiş ve kendilerinden bir daha haber alınamamıştır.

Dönemin İlçe Jandarma Komutanı Süleyman Can önce bu olayı inkâr etse de, kamuoyu baskısı sonucu Şırnak Valiliği 1 Şubat 2001 tarihinde yaptığı yazılı açıklamada Tanış ile Deniz'in Jandarma'ya gittikten sonra burada yarım saat kaldıklarını ve akabinde buradan ayrıldıklarını açıklamak zorunda kalmıştır.

Savcılık tarafından açılan soruşturmada, herhangi bir ilerleme sağlanmamış, muhtemel failer korunmuş ve 9 Şubat 2004 tarihinde dosya için takipsizlik kararı verilmiştir.

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM), Tanış ve Deniz ailelerinin başvurusu üzerine 2 Ağustos 2005'te verdiği kararda, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin yaşam hakkını

düzenleyen 38. maddesine uyulmadığına, 2., 3., 5.ve 13. maddelerinin ihlal edildiğine ve etkin soruşturma yürütülmediğine hükmedip Türkiye'yi tazminat ödemeye mahkum etmiştir.

Zorla kaybettirme, Birleşmiş Milletler (BM) tarafından *“kişilerin, devlete çalışan veya devletin yetkilendirmesi, desteği ve bilgisiyle hareket eden kişi veya gruplar tarafından tutuklanması, gözaltına alınması, kaçırılması veya herhangi bir biçimde özgürlüklerinden yoksun bırakılması; daha sonra bu kişi veya grupların özgürlükten yoksun bırakmayı inkâr etmesi veya kaybolan kişinin nerede ve ne durumda olduğunu gizlemesi ve sonuçta kayıp kişinin hukukun koruması dışında kalması”* olarak tanımlanmıştır. BM Genel Kurulu tarafından kabul edilen ve 23 Aralık 2010 tarihinde yürürlüğe giren “Bütün Kişilerin Zorla Kaybedilmeden Korunmasına Dair Uluslararası Sözleşme”ye Türkiye halen taraf değildir ve taraf olunmasına yönelik kamuoyuna yansıyan bir çalışma bulunmamaktadır.

Hafıza Merkezi'nin 2013 tarihli “Konuşulmayan Gerçek: Zorla Kaybetmeler” raporunda kesin olmayan verilere göre 1980'li yıllardan günümüze 1353 kişinin sistematik bir stratejiyle zorla kaybedildiği ortaya konmuştur. Kaybedilenlerin illere göre dağılımında ise 382 kişiyle Diyarbakır ilk sırada yer alırken Şırnak 211 kişiyle ikinci sırada yer almaktadır.

Serdar Tanış ve Ebubekir Deniz'in zorla kaybedilmesi, akıbetlerinin bilinmemesi, 1353 kişinin zorla kaybedilmiş olması ve ek olarak Türkiye'nin halen “Bütün Kişilerin Zorla Kaybedilmeden Korunmasına Dair Uluslararası Sözleşme”ye taraf olmaması, insan haklarına duyarlı tüm kesimlerin ve siyasi partilerin ilgi ve sorumluluğu altındadır.

“Faili meçhuller” ve “zorla kaybettirmeler” Türkiye tarihinin “kara lekeleri” olarak önemlerini korumaktadır. Serdar Tanış ve Ebubekir Deniz'in akıbetinin ne olduğu halen ortaya konulmamıştır. Toplumsal barışın sağlanması, sistematik hak ihlallerine son verilmesi ve faillerinin açığa çıkarılması, onarıcı adalet mekanizmalarının yerleşikleşmesi için Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin görev alması ve bu konuda sahici bir çaba göstermesi önemini korumaktadır.

1	TULAY HATIMOĞULLARI ORUÇ	ADANA	T. Hatimoğulları
2	NURAN İMİR	ŞIRNAK	N. İmir
3	GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT	MUŞ	G. Kılıç
4	ALİCAN ÖNLÜ	TUNCELİ	A. Önlü
5	REMZİYE TOSUN	DİYARBAKIR	R. Tosun
6	ABDULLAH KOÇ	AĞRI	A. Koç
7	ÖMER ÖCALAN	ŞANLIURFA	Ö. Öcalan
8	ERDAL AYDEMİR	BİNGÖL	E. Aydemir
10	ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU	KOCAELİ	Ö. Faruk Gergerlioğlu
11	AYŞE SÜRÜCÜ	ŞANLIURFA	A. Sürücü
12	MURAT SARISAÇ	VAN	M. Sarisaç
13	ŞEVİN COŞKUN	MUŞ	Ş. Coşkun
14	AYŞE ACAR BAŞARAN	BATMAN	A. Acar Başaran
15	KEMAL BÜLBÜL	ANTALYA	K. Bulbul
16	MURAT ÇEPNİ	İZMİR	M. Çepni
17	EBRÜ GÜNAY	MARDİN	E. Günay
18	NUSRETTİN MAÇIN	ŞANLIURFA	N. Maçin
19	DERSİM DAĞ	DİYARBAKIR	D. Dağ
20	FELEKNAS UCA	BATMAN	F. Uca